ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»

Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвячена 100-річчю з дня народження професора, заслуженого працівника вищої школи України Фесенка Дмитра Мусійовича

ПОЛТАВА 2026

ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА

УДК 657:005:316

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції. Полтавський державний аграрний університет (26 березня 2026 р.). Полтава, 2026. 1770 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Ґжицького, м. Львів

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету

КОБЄЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЛІПСЬКИЙ РОМАН - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЄРШОВА НАТАЛІЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ISBN 978-617-8797-26-3 2026-19

© Автори, 2026
© Кафедра обліку і оподаткування, 2026
© Полтавський державний аграрний університет, 2026

СУХЕЦЬКА КРІСТІНА, д.філос. з менеджменту,
викладач-стажист кафедри менеджменту
Уманський національний університет

ЕВОЛЮЦІЯ МОДЕЛЕЙ АУТСОРСИНГУ ВІД 3PL ДО 4PL У ПРОЦЕСІ СТРАТЕГІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ

Нині, коли відбувається глобалізація та посилення конкуренції, транспортна логістика зазнає глибоких структурних змін, пов'язаних із трансформацією моделей організації та управління логістичними процесами. Зростання складності ланцюгів постачання, підвищення вимог до швидкості та надійності доставки, а також активне впровадження цифрових технологій зумовлюють необхідність пошуку більш ефективних форм управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками. У цьому контексті важливим інструментом підвищення ефективності логістичних систем стає аутсорсинг, який дозволяє підприємствам передавати частину логістичних функцій спеціалізованим провайдерам та зосереджуватися на стратегічних напрямах розвитку бізнесу.

Зазначимо, що впродовж останніх десятиліть відбувається поступова еволюція моделей логістичного аутсорсингу, яка відображає зміну підходів до управління транспортно-логістичними процесами. Якщо на початкових етапах основну роль відігравали провайдери третьої сторони логістики (3PL), які забезпечували виконання окремих операцій, таких як транспортування, складування чи управління запасами, то сучасні тенденції розвитку логістики демонструють перехід до більш інтегрованих моделей співпраці. Зокрема, модель четвертої сторони логістики (4PL) передбачає не лише виконання окремих логістичних функцій, а й стратегічну координацію та інтеграцію всього ланцюга постачання, включаючи управління взаємодією між різними логістичними операторами [1].

Зростання ролі 4PL-провайдерів значною мірою пов'язане з ускладненням транспортно-логістичних систем, розвитком глобальних мереж постачання та необхідністю забезпечення їх гнучкості й адаптивності до змін зовнішнього середовища. Використання інтеграційних логістичних моделей дозволяє підприємствам оптимізувати транспортні потоки, підвищити прозорість логістичних операцій та забезпечити більш ефективне управління ресурсами в межах ланцюгів постачання.

У зв'язку з цим дослідження еволюції моделей аутсорсингу від 3PL до 4PL набуває особливої актуальності, оскільки дає змогу визначити ключові тенденції трансформації сучасної транспортної логістики та окреслити перспективні напрями розвитку інтегрованих логістичних систем.

Також варто зазначити, що важливим аспектом є визначення основних відмінностей між різними моделями логістичного аутсорсингу, зокрема за рівнем інтеграції, характером наданих послуг та роллю провайдера у системі

управління ланцюгом постачання. З метою узагальнення ключових характеристик моделей логістичного аутсорсингу доцільно здійснити їх порівняльний аналіз, результати якого наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 - **Порівняльна характеристика моделей логістичного аутсорсингу 3PL та 4PL**

Критерій	3PL (Third-Party Logistics)	4PL (Fourth-Party Logistics)
Основний зміст послуг	Виконання окремих логістичних операцій: транспортування, складування, обробка замовлень	Комплексне управління логістичними процесами та координація ланцюга постачання
Рівень інтеграції	Інтеграція обмежується окремими логістичними функціями	Глибока інтеграція у бізнес-процеси клієнта та управління всією логістичною системою
Управління ресурсами	Часто володіє або орендує матеріальні активи (склади, транспорт)	Переважно координує роботу різних логістичних операторів без значних власних активів
Технологічна підтримка	Використання інформаційних систем для управління окремими операціями	Застосування цифрових платформ, аналітики даних та інструментів інтегрованого управління
Роль у стратегічному управлінні	Переважно операційна підтримка логістичних процесів	Стратегічний інтегратор та координатор ланцюгів постачання
Сфера застосування	Частіше використовується підприємствами з відносно простими логістичними процесами	Ефективна для великих компаній зі складними та глобалізованими ланцюгами постачання

Джерело: сформовано автором на основі [2]

Згідно з таблицею 1, ключова відмінність між моделями 3PL та 4PL полягає у рівні інтеграції логістичних процесів та характері участі провайдера в управлінні ланцюгом постачання. Якщо 3PL-провайдери зосереджуються переважно на виконанні окремих операційних функцій, то 4PL виступають інтеграторами логістичної системи, забезпечуючи стратегічну координацію взаємодії між різними учасниками ланцюга постачання.

Відмітимо, що трансформація моделей логістичного аутсорсингу значною мірою зумовлена сучасними тенденціями розвитку транспортно-логістичних систем. Серед ключових факторів, що стимулюють перехід від 3PL до 4PL, варто виділити глобалізацію ланцюгів постачання, зростання складності транспортних мереж та підвищення вимог до швидкості й надійності логістичних операцій. У сучасних умовах підприємства дедалі частіше потребують не лише виконання окремих логістичних функцій, а й комплексного управління взаємопов'язаними процесами транспортування, складування, інформаційного супроводу та координації взаємодії між різними учасниками ланцюга постачання [3].

Важливу роль у цьому процесі відіграє також цифровізація логістики, що передбачає активне використання інформаційно-комунікаційних технологій, аналітики великих даних та цифрових платформ для моніторингу й оптимізації

логістичних потоків. Використання таких інструментів створює передумови для формування інтегрованих логістичних рішень, у межах яких 4PL-провайдери виконують функції стратегічного координатора та забезпечують синхронізацію діяльності різних логістичних операторів.

У результаті впровадження моделей 4PL підприємства отримують можливість підвищити ефективність управління ланцюгами постачання, оптимізувати транспортні витрати та забезпечити більшу адаптивність логістичних систем до змін зовнішнього середовища.

Отже, еволюція моделей логістичного аутсорсингу від 3PL до 4PL відображає загальну тенденцію до поглиблення інтеграції та підвищення стратегічної ролі логістики у системі управління підприємством. На відміну від 3PL-провайдерів, які зосереджуються переважно на виконанні окремих операційних функцій, 4PL-провайдери виступають інтеграторами логістичних процесів, забезпечуючи координацію взаємодії між різними учасниками ланцюга постачання та комплексне управління матеріальними й інформаційними потоками.

Поширення моделей 4PL значною мірою зумовлене ускладненням глобальних логістичних систем, цифровізацією транспортно-логістичних процесів та необхідністю підвищення ефективності управління ланцюгами постачання. Використання інтегрованих логістичних рішень сприяє оптимізації транспортних потоків, підвищенню прозорості логістичних операцій та зміцненню конкурентних позицій підприємств у динамічному ринковому середовищі.

Як підсумок, подальший розвиток моделей логістичного аутсорсингу пов'язаний із посиленням ролі інтегрованих логістичних платформ, цифрових технологій та стратегічного управління ланцюгами постачання, що визначає нові напрями трансформації сучасної транспортної логістики.

1. Мінакова С. М., Мінаков В. М. Розвиток логістичного аутсорсингу в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки.* Вип. 15. 2017. С. 429-431. URL: http://global-national.in.ua/archive/15-2017/137.pdf

2. LOGOS. 10 ключових відмінностей між 3PL і 4PL. URL: https://www.logos3pl.com/uk/blog/10-key-differences-between-3pls-and-4pls/ (дата звернення 13.03.2026)

3. Кравчик Ю., Маргасова В., Шевченко Е. Інноваційний механізм логістичного забезпечення розвитку підприємств в умовах нестабільності. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки.* Том 346, № 5. 2025. С. 161-170. https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-346-5-23